

Opinia o programie wychowania przedszkolnego autorstwa Doroty Kossakowskiej

Program autorstwa Doroty Kossakowskiej bazuje na aktualnie obowiązującej podstawie programowej wychowania przedszkolnego określonej w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017r. poz.356 z późn. zm.).

W swej strukturze program spełnia wymogi określone w art. 22a ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2022r. poz. 2230), ponieważ jest dostosowany do potrzeb i możliwości dzieci w wieku 3-6-lat. Ponadto jest:

- poprawny merytorycznie – zawiera treści poprawne merytorycznie, jest napisany przystępnym językiem,
- poprawny dydaktycznie – ma przejrzysty układ, jest podzielony na obszary rozwojowe dziecka, wskazuje procedury osiągania celów szczegółowych,
- poprawny konstrukcyjnie – zawiera charakterystykę programu, szczegółowe cele kształcenia oraz procedury osiągania celów z uwzględnieniem możliwości indywidualizacji pracy z dzieckiem. Zawiera opis założonych osiągnięć dzieci i sposoby ich diagnozowania, przykładowe scenariusze zajęć dydaktycznych oraz sposoby ewaluacji programu.

Na szczególną uwagę zasługuje, moim zdaniem, określenie treści programowych w stosunku do osiągnięć dziecka z uwzględnieniem wieku. W tabelarycznym układzie treści programowych we wszystkich obszarach podstawy: fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym, autorka określiła osiągnięcia dziecka 3-4 letniego, pięcioletka i sześciolatka. Takie zestawienie może stanowić kompendium wiedzy dla każdego nauczyciela. Dzięki tej strukturze nauczyciel uzyskuje możliwość dostosowania swoich działań do poziomu rozwojowego dziecka oraz poczucie ciągłości oddziaływań. Może tę wiedzę wykorzystać przy planowaniu pracy, tworzeniu narzędzi diagnostycznych, ale także wdrażając ideę edukacji włączającej, jeśli posiada w grupie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Jednocześnie nie jest to ograniczenie w postrzeganiu dziecka. Mając na uwadze indywidualny potencjał dzieci, nauczyciel posiadając przejrzystość treści nauczania, w świadomy sposób dostosowuje program i planuje pomoc psychologiczno- pedagogiczną. W programie autorka poświęciła cały rozdział indywidualizacji pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, dziećmi zdolnymi. Dorota Kossakowska przedstawia propozycje działań usprawniających percepcję wzrokową, słuchową dzieci, konkretne ćwiczenia doskonalące sprawność manualną, podnoszące samoocenę, podaje wskazówki do rozwijania u dzieci mowy, myślenia, zdolności matematycznych, plastycznych oraz muzycznych. Podejmowane dzięki tym podpowiedziom przez nauczycieli celowo zorganizowane działania, dostosowane do możliwości i potencjału rozwojowego, zgodne z tempem rozwoju każdego dziecka, z jego potrzebami i zainteresowaniami, poprzez właściwy dobór indywidualnych zadań i wymagań, przyczynią się niewątpliwie do sukcesu, czyli właściwego przygotowania do rozpoczęcia nauki w szkole.

Cennym elementem programu, mając na uwadze grupę nauczycieli rozpoczynających pracę zawodową, są wskazówki dotyczące organizacji zajęć wychowawczo- dydaktycznych,

metod i form pracy. Przykładowe scenariusze oraz opis metod mogą stanowić inspirację do działań, zaś zaproponowany ramowy rozkład dnia może zostać wprowadzony w wielu przedszkolach funkcjonujących powyżej 5 godzin dziennie.

Autorka w interesujący sposób przedstawiła także swój pomysł na współpracę z rodzicami oraz kształcenie kompetencji kluczowych u dzieci w wieku przedszkolnym określonych w zaleceniach Rady Unii Europejskiej z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U.UE.C.2018.189.1). Przedstawione kompetencje kluczowe zostały przyporządkowane do czterech obszarów rozwoju dziecka: fizycznego, społecznego, emocjonalnego, poznawczego. Autorka szczegółowo wyjaśniła pojęcie kompetencji kluczowych i charakteryzuje każdą z ośmiu kompetencji. Ta wiedza pozwoli każdemu nauczycielowi wychowania przedszkolnego w sposób świadomy i planowy rozwijać kompetencje kluczowe. Umożliwi dostosowanie metod i form realizacji treści do możliwości dziecka, jego zasobu wiedzy, umiejętności, doświadczeń.

Kolejnym niezwykle ciekawym wyróżnikiem tego programu, który uważam za atut, jest położenie przez autorkę akcentu na wychowanie społeczno-moralne. Jest to szczególnie ważne w obecnej, „postpandemicznej” rzeczywistości. Autorka ukierunkowuje działalność nauczycieli na realizację treści związanych z budowaniem systemu wartości, adekwatnych do sytuacji zachowań i emocji. Zwracając uwagę na rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są przecież niezbędne w poprawnych relacjach z rówieśnikami i dorosłymi, proponuje kształtowanie dziecięcej odporności emocjonalnej koniecznej do radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do umiejętnego znoszenia stresów i porażek. Wprowadzając dzieci w świat wartości, nauczyciel będzie kształtował poczucie przynależności społecznej dzieci do grupy rówieśniczej, wspólnoty narodowej, będzie przygotowywał każdego wychowanka do życia w społeczeństwie.

Program wychowania przedszkolnego autorstwa Doroty Kossakowskiej jest dostosowany do potrzeb i możliwości dzieci w wieku przedszkolnym i z całą pewnością umożliwi nauczycielom pełną realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Jego zastosowanie w pracy przyczyni się do właściwego przygotowania dzieci do rozpoczęcia nauki w szkole. Program może stanowić kierunkowskaz dla każdego nauczyciela wychowania przedszkolnego. Nauczycielom rozpoczynającym karierę zawodową będzie źródłem wiedzy na temat właściwej realizacji podstawy programowej i kształcenia kompetencji kluczowych, zaś doświadczonym pedagogom - źródłem inspiracji.

Mam nadzieję, że przedstawiona analiza programu Doroty Kossakowskiej ułatwi radom pedagogicznym placówek systemu edukacji przedszkolnej podjęcie decyzji i wydanie pozytywnej opinii na jego temat, zaś dyrektorom umożliwi dopuszczenie programu do użytku, wpisanie do zestawu programów wychowania przedszkolnego danej placówki, co rekomenduję.

Danuta Kowalewska

nauczyciel dyplomowany z 30 letnim stażem pracy

w edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej

oligofrenopedagog

terapeuta i edukator osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i integracji sensorycznej

certyfikowany trener Treningu Zastępowania Agresji

trener: Treningu Umiejętności Społecznych i Terapii Ręki

dyrektor przedszkola